

pa niso vedno tako zmerne in uljudne. Ko je smešil krščansko vero na nebesa, vice in pekel, konča z besedami: „Kogar vodi upanje na plačilo in kazen, ta je nemoralen. (Veselost na desnici. — To je res! na levici.) Vera je pesniški izraz modroslovske resnice. (Čujte!) Eni imajo razum, pa nič vere, drugi vero, pa ne razuma. (Čujte! na desnici. — Poslanec dr. Polak: Zelo duhovito!) Zakaj se cerkev drži verskih vaj? Otroci pridejo od kadila pijani neumnější domov iz cerkve, to ravno hoče vladoželjna kurija. Učitelj osvoboduje ljudstvo iz vezi klerikalcev, razdivjanih duhovnikov. Učitelj bodi vreden zastopnik našega liberalnega časa. Belgijski minister Bara je tako dobro povedal, da so mnogi lovi na dedščine in tatovi. Kdor je prijatelj cerkvi, je sovražnik šoli; cerkev je že od začetka delala nemire na svetu. (Čujte! na desnici.) Zmaga krščanstva je najžalostnejša rakova pot človeštva.“ (Čujte, čujte! na desnici.)

Takih ali hujših citatov navedel bi lahko mnogo; le nekaj sem zbral, da sem gospode razveselil. (Veselost na desnici.) Vse strokovno slovstvo in učiteljske knjižnice so okužene... (Klici na levici: Kje? Katerega leta? — Poslanec Fiegl: Saj je povedal! — — Nemir. — Predsednik zvonil.) Ti citati so iz mnogih letnikov; preobširno bi bilo, ko bi Vam to navajal. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj o svinjski reji.

Tožite se, dragi gospodarji, da Vam ne gre svinjereja nič kaj po volji. Zdaj Vam svinje zbolijo in Vam poginejo, zdaj Vam sopet žreti nečejo; ali sami ne veste prav, zakaj se Vam vse to pripeti.

Napaka je ta: Pri Vas je šega, da imate svinjake in tam imate te uboge ščetinaste jetnike od poroda do klanja zmirom zaprte, le poleti ob veliki vročini se tu pa tam na malo dvorišče spuščajo, hranijo se pa vedno v svinjaku. Opustite to napako in spuščajte plemene svinje na pašo ravno tako, kakor svoje govedo pasete, dajte jim zjutraj, preden na pašo gredó, nekaj ščave popiti in na večer, ko domu pridejo, zopet nekoliko in povem Vam, videli bode, da bodo svinje lepo rastle, bodo rade žrle in nikoli Vam ne bodo zbolele. Svinčetu je za njegovo vzrejo potrebno čistega zraka in prostega izleta, in ako ono to ima, tedaj bode vedno zdravo in bo rado žrlo. Paša sama na sebi ni toliko koristna, kakor je njemu prosto letanje na paši uspešljivo.

Stanovanje za svinje pa tako napravite: Ogradite si dvorišče, tretjino od tega pokrijte in na pokritem mestu postavite korito, tam jih

zjutraj in na večer krmite, celo dvorišče pa položite z zidno opeko ali pa s kamenitimi ploščami, da ob času deževja ni vse v blatu.

Meseca septembra, ali še poznej, pa tisti gospodarji, kateri imate bukovce ali hrastove šume, pustite tiste svinje, katere hočete rediti na debelo, v te šume na pašo, ako je žir in želod obrodil; če pa tega ni, jih pa zaprite v dvorišče, in jih v začetku z navadno podmetano hrano redite, in jim samo 3krat na dan jesti dajte in ne pozabite jim čiste vode dati, tudi jela jim ne dajte preveč, da bi v koritu puščale in ako kaj pustijo, porabite to za plemene svinje.

Zadnja 2 meseca jim pa dajte koruzni šrot. Ta šrot se tako napravi: Dajte koruzo v mlin in naj se v debelini hajdine ali pa prosenega pšena zmelje; od tega šrota k vsakemu obroku zjutraj 3 litre in na večer 2 litra, na glavo računjeno, naj se vzeme; naj se v enem škafu z vrelo vodo popari in naj se to zmeša enako, kakor žganci in ta hrana naj se jim poda samo 2krat na dan, namreč zjutraj in na večer; poleg tega pa v drugem koritu čista voda piti.

S tem šrotom se pa mora tako ravnati, da se to, kar se je zjutraj poparilo, tacim svinjam še le na večer polaga, in kar se je na večer poparilo, položi še le drugi dan zjutraj, med tem časom pa se ta šrot ali žganci vkišejo, in to kisline svinje najraje imajo in se redé najbolj po njej.

Ako ima gospodar dosta mleka, naj pridja temu šrotu k zadnjemu še nekaj kislega mleka in to s šrotom v kup zmeša, pa te malenkosti nikoli ne bo obžaloval, sviné mu bode to s špehom desetero povrnilo.

Kdor ima pri svojih dvoriščih kake potoke ali mlake, naj ogradi svinjsko dvorišče tako, da mu skoz dvorišče potok teče, ali pa da je mlaka v njem, kajti kopanje jako koristi debelim svinjam.

Potem, ko so svinje počele šrot žreti, spuštá se one lahko iz svinjskega dvorišča na prosto, na domače obširnejše dvorišče, one ne gredó nikamor, ampak ležijo celi dan, samo vode si poiščejo, v kateri se kopajo.

Mogoče bi bilo, da bi svinje Vašega plemena, ker dozda niso vajene se pasti, ne hotele se pasti, tedaj pa pridite, dragi slovenski gospodarji, doli k nam Hrvatom, in si kupite tukaj ali podravinskega, ali buganskega ali pa turopoljskega plemena; to so krotke živali in jedó, da je veselje.

Jaz sem se čudil, ko sem iz mile mi slovenske domovine tukaj doli na Hrvaško prišel in sem videl, s kako lehkoto se tukaj svinje redijo, s kako težavo in potrato se pa pri nas redijo, kjer kotli noč in dan vrejo in svinjsko pičo kuhajo. Ker zdaj pšenica nobene cene nima, zato je za kmeta najboljše, da veliko ko-

ruze sadi in ž njo svinje redi; na ta način dobi on največ hasna od svoje zemlje, in ako bote Slovenci tako debele svinje imeli, ne bo manjkalo Vam tudi kupcev na nje, saj je od Vas bližje tje, kjer se svinje kupijo, veliko bližje, kakor od nas. Le naprej narodnjaki!

J. Maurer.

Sejmovi. Dne 4. maja pri sv. Trojici v Slov. gor., pri sv. Juriji na j. ž., v Gornjem Gradu, v Vidmu, v Slov. Bistrici in v Svičini. Dne 6. maja v Mariboru, pri sv. Petru, in v Brežicah. Dne 7. maja v Radgoni (za konje in govedo), pri sv. Lovrenci v Puščavi, v Središči in v Reichenburgu. Dne 8. maja pri sv. Miklavži na polji.

Dopisi.

Od sv. Petra pri Marib. Na belo nedeljo po večernicah je bila pri nas v zavodu šolskih sester jako lična in mična slovesnost. Deklice, ki jih šolske sestre odgojujejo, so ustanovniku zavoda in svojemu največjemu dobrotniku, mil. g. Marku Glaserju, čestitale za god in so na čast biserne njihove sv. meše, katero bodo prve dni maja obhajali, predstavljale „Božje usmiljenje“. Na odru je bilo postavljenih sedem utic, na vsaki strani po tri in ena na sredi. V vsaki utici je stala deklica, skrita za zagrinjalom; napis nad utico naznanja, kaj deklice predstavljajo: resnica, pravica, čistost, mir, strah božji, ljubezen in nad srednjo utico: Božje usmiljenje. Duša (deklica K.) sklene se svetu odpovedati in Bogu služiti, toda svet (deklica V.) jo vedno hodi motiti in skušati, da bi jo zopet k sebi zvabila, ali s sladkimi besedami, ali tudi z groženjem. Duša si išče zavetja in trka zdaj na eno, zdaj na drugo utico, pa povsodi jo odpravijo. Slednjič še potrka na vrata božje usmiljenosti. Božja usmiljenost poda skesani duši prijazno roko in jo pelje „k viru vse usmiljenosti“. Naenkrat namreč pade zagrinjalo in se vidita v plamenu presv. srce Jezusovo in Marijino. Povabljeni sosedje in Mariborski gosti so igro enoglasno cenili kot — izvrstno — krasno! Mil. g. kanonik Glaser so po končani igri povzeli besedo, rekši: „Kje bom jaz zdaj bisere našel za svojo biserno sv. mešo? Vi, nedolžni otroci, ki ste me danes tako razveselili, ste moji biseri, s katerimi se ponašam. Zahvalim se č. sestram in vam, drage deklice, za današnje veselje! Molite za me! Skorej bo me Gospod poklical na račun in bo djal: Daj odgovor od svojega hiševanja! Ako bo račun prav hud, ne vem, kam da bi se skril, če ne za klošter? Molite, če jaz umrjem in me v grob položijo, da ta zavod ostane in živi.“

Iz Marenberga. (Posojilnica. Požar. Vreme.) Naša posojilnica ima v četrtek, dne 9. maja svoj občni zbor. Volil se bode namreč

novi ud v načelnštvo na mesto g. M. Strašeka, sedaj župnika na Peči. — Dohodkov je imela posojilnica v prvem četrt letu, t. j. od 1. svečana do zadnjega malega travna 12.737 fl. 84 kr., stroškov pa 12.689 fl. 47 kr.; po takem skupnega prometa 25.427 fl. 31 kr. Zares lepa svota za naš zapuščen okraj. Želeti bi bilo, da bi se bolj vdeleževali tudi prebivalci slov. Pogorja, izpod „snežne Kape“, zakaj tukaj bolj naložijo svoj denar, kakor kje drugje v „šparkasah“. Naša posojilnica namreč plačuje obresti po 5 1/2 %. S tem pa tudi podpirajo závod v okrajih, v katerem je pred štirimi leti še vse „tajč“ bilo; sedaj pa se vže slovensko uraduje v dveh pisarnah, v „posojilnici“ in pa pri vrlem gosp. beležniku. Torej na pomoč! Svoji k svojim! Nedavno dne 23. pr. m. smo imeli požar v Šmartnu pol ure od trga. Hud vihar in pa, da je bilo vse suho, pripomoglo je na enkrat popolnoma vpepeliti nekemu kmetu vse poslopje. Okajeno zidovje priča še o stanovanji človeškem. Ogenj se je iz dimnika, kjer so se prè vžgale saje, zatrosil na priležno poslopje. Pazite torej gospodarji, da boste imeli vedno očene, ometene dimnike. Vreme, ki se nam je cele tri dni kujalo, obrnilo se je spet na bolje. Kapa pa še ima vedno „belo kučmo“. Morda bo se kaj kmalu na bolje obrnilo. Tukaj ljudje kaj mrjejo, sosebno v St. Jurji (na Remšniku) in pa pri sv. Jarneji. Spomlad jih pač zmirom nekaj seboj pobere.

Od sv. Lovrenca ob kor. železnici. (V veliko veselje) Slovencev se je zopet zrušila ena nemčurskih trdnjav Lehen ali Krätzenbach. Sicer je bilo staro zidovje že jako izluščeno in razpokano in tako se ni čuditi, da se je zasulo takoj pri prvem naskoku krepke in čvrste narodne vojske ter je pokopalo generalšribarja z županom vred. Na razvalinah pa se kmalu začne novo življenje. Staro nemčursko hujskanje se bode nehalo, in mir in zastopnost zavladata po vsej občini. Tudi se nadjamo, da novoizvoljeni odbor izpolni naše želje v vsakem oziru, ter zlasti prej ko slej odkaže domačemu jeziku prvo mesto v svojem uradu. Tako stopi potem tudi občina Lehen v vrsto svojih posestrim v Janževem vrhu, Kumenu in Smolniku, ki vse že več let slovensko uradujejo. To bode veselo vstajenje, katerega se bode veselil vsak poštenjak. — Naše onemoglo prusijanstvo pa radi te zmage Slovencev kar bruha svoj gnjev na vse strani. Ali to tudi lahko, zdaj vendar vidi, kako se mu rušijo tla pod nogami. Nekaj svojih strupenih slin poslali so celo po tukajšnjem barabu v Maribor, misleč, da bodo ž njimi nemčurstvu spet na noge pomagali, toda povemo Vam, zastonj je vse to, kajti Vaše dejanje in početje je predobro znano po svetu!

S Kumena na Pohorji. (Častna volitev.) Pri nas je bil prejšnji župan zopet iz-